

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (třetího rozšířeného senátu)

13. prosince 2018*

„Státní podpory – Služby pozemního odbavení – Kapitálové vklady provedené SEA ve prospěch Sea Handling – Rozhodnutí prohlašující podporu za neslučitelnou s vnitřním trhem a nařizující její navrácení – Pojem ‚podpora‘ – Přičitatelnost státu – Kritérium soukromého investora – Zásada kontradiktornosti – Právo na obhajobu – Právo na řádnou správu – Legitimní očekávání“

Ve věci T-167/13,

Comune di Milano (Itálie), původně zastoupené S. Grassanim a A. Franchi, poté S. Grassanim, advokáty,

žalobce,

proti

Evropské komisi, zastoupené G. Contem a D. Grespanem, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je žaloba na základě článku 263 SFEU znějící na zrušení rozhodnutí Komise (EU) 2015/1225 ze dne 19. prosince 2012 týkajícího se navýšení kapitálu společností SEA S.p.A. ve prospěch společnosti SEA [Handling] S.p.A. (SA.21420 [(C 14/10) (ex NN 25/10) (ex CP 175/06)]) (Úř. věst. 2015, L 201, s. 1),

TRIBUNÁL (třetí rozšířený senát),

ve složení M. van der Woude, předseda, V. Kreuzschitz (zpravodaj), I. S. Forrester, N. Póltorak a E. Perillo, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: J. Palacio González, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 28. února 2018,

vydává tento

* Jednací jazyk: italština.

Rozsudek¹

I. Skutečnosti předcházející sporu

A. Obecné souvislosti

- 1 Společnost SEA SpA je společností, která spravuje letiště Milán-Linate a Milán-Malpensa (Itálie). V letech 2002 až 2010 (dále jen „relevantní období“) byl její kapitál téměř zcela ve vlastnictví veřejných orgánů, a sice ve výši 84,56 % ve vlastnictví žalobce, Comune di Milano (Itálie), ve výši 14,56 % ve vlastnictví Provincia di Milano (Itálie) a ve výši 0,88 % ve vlastnictví ostatních veřejných a soukromých akcionářů. V prosinci 2011 společnost F2i – Fondi Italiani per le infrastrutture SGR SpA (dále jen „F2i“) nabyla na účet dvou fondů, které spravovala, 44,31 % kapitálu SEA, přičemž se jednalo o část kapitálu vlastněnou žalobcem (29,75 %) a celý kapitál vlastněný Provincia di Milano (14,56 %).
- 2 Do 1. června 2002 poskytovala SEA sama služby pozemního odbavení na letištích Milán-Linate a Milán-Malpensa. Po nabytí účinnosti legislativního nařízení č. 18/99 ze dne 13. ledna 1999 (*Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana* č. 28, ze dne 4. února 1999), kterým se do italského práva provádí směrnice Rady 96/67/ES ze dne 15. října 1996 o přístupu na trh odbavovacích služeb na letištích Společenství (Úř. věst. 1996, L 272, s. 36; Zvl. vyd. 07/02, s. 496), SEA v souladu s povinností stanovenou v čl. 4 odst. 1 této směrnice provedla účetní a právní oddělení mezi svými činnostmi spojenými s pozemním odbavováním a svými ostatními činnostmi. Za tímto účelem založila novou společnost, kterou plně ovládala a která byla nazvána Sea Handling SpA. Od 1. června 2002 poskytovala společnost Sea Handling služby pozemního odbavování na letištích Milán-Linate a Milán-Malpensa.

B. Správní řízení

- 3 Dopisem ze dne 13. července 2006 Komise Evropských společenství obdržela stížnost týkající se údajných podpor poskytnutých společností SEA Handling (dále jen „dotčená opatření“).
- 4 Dopisem ze dne 6. října 2006 Komise v souvislosti požádala italské orgány o podání vysvětlení k uvedené stížnosti. Po vyžádaném a poskytnutém prodloužení lhůty pro odpověď italské orgány podaly požadovaná vysvětlení dopisem ze dne 9. února 2007.
- 5 Dopisem ze dne 30. května 2007 informovala Komise stěžovatele, že nemá dostatečné informace, aby dospěla k závěru o převodu státních prostředků ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, a tudíž v souladu s čl. 20 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 [SFEU] (Úř. věst. 1999, L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339), neexistoval dostatečný základ k podrobnějšímu přezkoumání dotčených opatření. Dopisem ze dne 24. července 2007 stěžovatel poskytl Komisi doplňující informace. Následně se Komise rozhodla stížnost znovu přezkoumat.
- 6 Dopisem ze dne 3. března 2008 Komise požádala italské orgány o poskytnutí kopie dohody s odbory uzavřené dne 26. března 2002 (dále jen „dohoda s odbory ze dne 26. března 2002“). Italské orgány předaly požadovaný dokument dopisem ze dne 10. dubna 2008.
- 7 Dopisem ze dne 20. listopadu 2008 předaly italské orgány Komisi další dohodu s odbory uzavřenou dne 13. června 2008 (dále jen „dohoda s odbory ze dne 13. června 2008“).

¹ – Jsou uvedeny pouze body tohoto rozsudku, jejichž zveřejnění považuje Tribunál za účelné.

- 8 Dopisem ze dne 23. června 2010 oznámila Komise italským orgánům své rozhodnutí zahájit formální vyšetřovací řízení podle čl. 108 odst. 2 SFEU (dále jen „rozhodnutí o zahájení“) a vyzvala italské orgány, aby jí poskytly určité informace a údaje nezbytné pro posouzení slučitelnosti dotčených opatření s vnitřním trhem. Zveřejněním rozhodnutí o zahájení v *Úředním věstníku Evropské unie* dne 29. ledna 2011 (Úř. věst. 2011, C 29, s. 10) Komise vyzvala zúčastněné strany, aby podaly připomínky k dotčeným opatřením ve lhůtě jednoho měsíce od tohoto zveřejnění.
- 9 Po vyžádaném a poskytnutém prodloužení lhůty pro odpověď italské orgány předložily připomínky žalobce k rozhodnutí o zahájení dopisem ze dne 20. září 2010.
- 10 Po vyžádaném a poskytnutém prodloužení lhůty, která se jich týkala, společnosti Sea Handling a SEA předložily své připomínky k rozhodnutí o zahájení dopisem ze dne 21. března 2011.
- 11 Dopisem ze dne 7. dubna 2011 Komise předala připomínky zúčastněných třetích stran italským orgánům a vyzvala je, aby předložily své připomínky. Po vyžádaném a poskytnutém prodloužení lhůty, která se jich týkala, italské orgány předložily své připomínky v reakci na připomínky třetích stran a poskytly nové argumenty ve formě analýzy provedené poradenskou společností.
- 12 Dopisem ze dne 11. července 2011 Komise požádala italské orgány, aby jí předaly informace, o které žádala již v rozhodnutí o zahájení. Italské orgány dvakrát požádaly o prodloužení lhůty pro odpověď, z čehož jim bylo pouze jednou vyhověno, a následně předložily požadované informace dopisem ze dne 15. září 2011.
- 13 Dopisem ze dne 21. října 2011 italské orgány doplnily své předchozí připomínky.
- 14 Dne 19. června a 23. listopadu 2012 se uskutečnila dvě setkání útvarů Komise a italských orgánů. V návaznosti na první z těchto setkání italské orgány dopisy ze dne 2. července 2012 a ze dne 10. července 2012 předložily nové argumenty.

C. Napadené rozhodnutí

- 15 Dne 19. prosince 2012 přijala Komise rozhodnutí (EU) 2015/1225 týkající se navýšení kapitálu společností SEA S.p.A. ve prospěch společnosti SEA [Handling] (SA.21420 [(C 14/10) (ex NN 25/10) (ex CP 175/06)]), oznámené pod číslem C(2012) 9448 (Úř. věst. 2015, L 201, s. 1, dále jen „napadené rozhodnutí“).
- 16 Ve výroku napadeného rozhodnutí měla Komise zejména za to, že „[n]avýšení kapitálu uskutečněná společností SEA ve prospěch [...] SEA Handling pro každý rok období [od] 2002 [do] 2010 (v celkové odhadované výši 359,644 milionu [eur], bez úroků z navrácení) představ[ovala] státní podpory ve smyslu článku 107 [SFEU]“ (článek 1) a že „[u]vedené státní podpory poskytnuté v rozporu s čl. 108 odst. 3 [SFEU] [byly] neslučitelné s vnitřním trhem“ (článek 2). V důsledku toho nařídila, aby [Italská republika] [zajistila], aby příjemce navrátil podpory uvedené v článku 1“ (čl. 3 odst. 1).

II. Řízení a návrhová žádání účastníků řízení

- 17 Návrhem došlým soudní kanceláři Tribunálu dne 18. března 2013 podal žalobce projednávanou žalobu.
- 18 Samostatným podáním došlým soudní kanceláři Tribunálu dne 21. března 2013 podal žalobce návrh na vydání předběžných opatření, zapsaný do rejstříku pod číslem věci T-167/13 R. Když vzal žalobce svůj návrh na vydání předběžných opatření zpět, byla věc T-167/13 R usnesením ze dne 20. června 2013, *Comune di Milano v. Komise* (T-167/13 R, nezveřejněné, EU:T:2013:331), vyškrtuta z rejstříku, přičemž bylo rozhodnuto, že o náhradě nákladů řízení bude rozhodnuto později.

- 19 Podáním došlým soudní kanceláři Tribunálu dne 10. května 2013 předložila F2i návrh na vstup do řízení jako vedlejší účastnice v projednávané věci na podporu návrhových žádání žalobce. Usnesením ze dne 4. listopadu 2014, *Comune di Milano v. Komise* (T-167/13, nezveřejněné, EU:T:2014:936), předseda čtvrtého senátu Tribunálu tento návrh na vstup do řízení jako vedlejší účastník zamítl.
- 20 Samostatným podáním došlým soudní kanceláři Tribunálu dne 5. června 2013 vzesla Komise námitku nepřípustnosti na základě článku 114 jednacího řádu Tribunálu ze dne 2. května 1991. Žalobce předložil své vyjádření k této námitce dne 22. července 2013. Usnesením Tribunálu ze dne 9. září 2014 Tribunál vyhradil rozhodnutí o námitce v rozhodnutí, jímž končí řízení, a rozhodl, že o náhradě nákladů bude rozhodnuto později.
- 21 V důsledku změny složení senátů Tribunálu byl na základě čl. 27 odst. 5 jednacího řádu Tribunálu soudce zpravodaj přidělen ke třetímu senátu, kterému byla tudíž přidělena tato věc.
- 22 Vzhledem k překážce na straně jednoho ze soudců třetího senátu určil předseda Tribunálu jiného soudce pro doplnění senátu.
- 23 Na návrh třetího senátu Tribunál rozhodl na základě článku 28 jednacího řádu o předání projednávané věci, jakož i věci T-125/13, *Italská republika v. Komise*, a T-152/13, *Sea Handling v. Komise*, ve kterých bylo rovněž navrhováno zrušení napadeného rozhodnutí, k projednání a rozhodnutí rozšířenému soudnímu kolegiu.
- 24 Vzhledem k překážce na straně jednoho ze soudců třetího senátu uvedené v bodě 22 výše určil předseda Tribunálu místopředsedu Tribunálu pro doplnění třetího rozšířeného senátu.
- 25 Usnesením předsedy třetího rozšířeného senátu Tribunálu ze dne 21. dubna 2017, po vyslechnutí hlavních účastníků řízení, byly věci T-125/13, T-152/13 a T-167/13 spojeny pro účely ústní části řízení, jakož i rozhodnutí, jímž se řízení končí v souladu s článkem 68 jednacího řádu.
- 26 Na návrh soudce zpravodaje Tribunál (třetí rozšířený senát) rozhodl o zahájení ústní části řízení.
- 27 Na základě čl. 19 odst. 2 jednacího řádu předseda třetího rozšířeného senátu Tribunálu přenechal senátu rozhodnutí o vyloučení věci T-125/13, T-152/13 a T-167/13 k samostatnému řízení pro účely ústní části řízení a rozhodnutí, jímž se končí řízení, a o vyškrtnutí věci T-125/13 z rejstříku Tribunálu.
- 28 Usnesením ze dne 22. ledna 2018, *Itálie a další v. Komise* (T-125/13, T-152/13 a T-167/13, nezveřejněné, EU:T:2018:35), Tribunál zaprvé vyloučil věci T-125/13, T-152/13 a T-167/13 k samostatnému řízení pro účely ústní části řízení a rozhodnutí, jímž se končí řízení v souladu s čl. 68 odst. 3 jednacího řádu, zadruhé vyškrtl věc T-125/13 z rejstříku Tribunálu, zatřetí rozhodl, že již není důvodné rozhodnout o žalobě podané společností *Sea Handling* ve věci T-152/13, a začtvrté rozhodl, že o náhradě nákladů řízení ve věci T-167/13 bude rozhodnuto později.
- 29 Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na ústní otázky položené Tribunálem byly vyslechnuty na jednání konaném dne 28. února 2018.
- 30 Žalobce navrhuje, aby Tribunál:
  - zrušil napadené rozhodnutí;
  - podpůrně, zrušil články 3, 4 a 5 napadeného rozhodnutí;
  - uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

- 31 Komise navrhuje, aby Tribunál:
- zamítl žalobu;
  - uložil žalobci náhradu nákladů řízení.

III. Právní otázky

A. K přípustnosti

- 32 Komise zpochybňuje přípustnost projednávané žaloby, když tvrdí, že žalobce není napadeným rozhodnutím osobně dotčen a neodůvodňuje „zvláštní a samostatný právní zájem na podání žaloby“.
- 33 Pokud jde zaprvé o otázku, zda je žalobce osobně dotčen napadeným rozhodnutím, je třeba připomenout, že z ustálené judikatury vyplývá, že jiné subjekty než adresáti mohou tvrdit, že jsou osobně dotčeny, pouze tehdy, pokud je toto rozhodnutí zasahuje z důvodu určitých vlastností, které jsou pro ně zvláštní, nebo faktické situace, která je vymezuje vzhledem ke všem ostatním osobám, a tím je individualizuje způsobem obdobným tomu, jakým by byl individualizován adresát rozhodnutí (rozsudky ze dne 15. července 1963, *Plaumann v. Komise*, 25/62, EU:C:1963:17, s. 197; ze dne 28. ledna 1986, *Cofaz a další v. Komise*, 169/84, EU:C:1986:42, bod 22, a ze dne 13. prosince 2005, *Komise v. Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, C-78/03 P, EU:C:2005:761, bod 33).
- 34 Z judikatury rovněž vyplývá, že právní postavení subjektu, který není členským státem, má právní subjektivitu a přijal opatření kvalifikované v konečném rozhodnutí Komise jako státní podpora (dále jen „poskytovatel podpory“), může být tímto rozhodnutím osobně dotčeno, pokud toto rozhodnutí brání subjektu vykonávat jeho vlastní pravomoci, mezi něž patří zejména poskytnutí předmětné podpory, tak, jak uzná za vhodné (viz rozsudek ze dne 17. července 2014, *Westfälisch-Lippischer Sparkassen- und Giroverband v. Komise*, T-457/09, EU:T:2014:683, bod 83 a citovaná judikatura).
- 35 Komise se v podstatě domnívá, že i kdyby dotčená opatření byla přičitatelná žalobci, nemůže být považován za poskytovatele podpory ve smyslu judikatury citované v bodě 34 výše.
- 36 Žalobce zpochybňuje argumenty Komise, které považuje za vnitřně rozporné. Podle žalobce, pokud se v napadeném rozhodnutí Komise domnívá, že dotčená opatření jsou přičitatelná žalobci, měl by být logicky považován za poskytovatele podpory.
- 37 Z článku 1 napadeného rozhodnutí vyplývá, že se Komise domnívá, že „[n]avýšení kapitálu uskutečněná společností SEA ve prospěch její dceřiné společnosti SEA Handling [...] představují státní podpory ve smyslu článku [...] 107 SFEU“, a tedy že dotčená opatření provedla SEA.
- 38 Nicméně z bodů 190 až 217 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise mohla dospět k závěru o existenci státních podpor ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU pouze na základě svého posouzení, podle kterého dotčená opatření, provedená SEA, jsou přičitatelná žalobci, a tudíž Italské republice.
- 39 Podle ustálené judikatury nemůže být přičitatelnost státu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU vyvozena z pouhé skutečnosti, že tyto podpory byly poskytnuty veřejným podnikem kontrolovaným státem. I když totiž stát může veřejný podnik kontrolovat a vykonávat rozhodující vliv na jeho provozní činnost, není možné automaticky předpokládat, že tuto kontrolu v konkrétním případě skutečně vykonává. Je ještě třeba přezkoumat, zda je nutné se domnívat, že veřejné orgány byly nějakým způsobem zapojeny do přijetí těchto opatření. V tomto ohledu není možné požadovat, aby bylo na základě přesného šetření prokázáno, že veřejné orgány konkrétně pobídly veřejný podnik k přijetí

dotčených opatření podpory. Přičitatelnost opatření podpory přijatého veřejným podnikem státu lze totiž vydedukovat ze souboru indicií vyplývajících z okolností daného případu a ze souvislostí, za nichž bylo toto opatření přijato. Relevantní je zejména každá indicie, která v konkrétním případě svědčí o podílu veřejných orgánů na přijetí opatření nebo o nepravděpodobnosti toho, že se na jeho přijetí nepodílely, rovněž s ohledem na rozsah tohoto opatření, jeho obsah nebo podmínky, které obsahuje, nebo o neexistenci podílu uvedených orgánů na přijetí uvedeného opatření (viz rozsudek ze dne 17. září 2014, *Commerz Nederland*, C-242/13, EU:C:2014:2224, body 31 až 33 a citovaná judikatura).

- 40 Je přitom nutno konstatovat, že pokud by měl být přijat argument Komise, podle kterého „pouhé“ zapojení územně správního celku do rozhodování jím ovládané společnosti, nemůže stačit pro to, aby byla tato entita považována za osobně dotčenou rozhodnutím nařizujícím navrácení výhody poskytnuté takovým rozhodnutím jakožto protiprávní státní podpory, nemohla by v projednávané věci dospět k závěru, že dotčená opatření jsou přičitatelná italskému státu. Z judikatury citované v bodě 39 výše totiž vyplývá, že tato přičitatelnost státu předpokládá, že zapojení veřejných orgánů je natolik významné, že se podobá pokynu od těchto orgánů. Z toho vyplývá, že když se Komise domnívala, že dotčená opatření jsou přičitatelná žalobci jako veřejnému orgánu, Komise mu nutně přiznává rozhodující úlohu v procesu přijímání těchto opatření.
- 41 Za těchto okolností žalobce správně kritizuje jako vnitřně rozpornou argumentaci Komise, podle které, i kdyby dotčená opatření byla přičitatelná žalobci, není poskytovatelem podpory. Naopak, pokud je žalobce veřejným orgánem, který byl zapojen do přijetí dotčených opatření do té míry, že mu je lze přičíst v souladu s kritérii uvedenými v bodě 39 výše, za poskytovatele podpory musí být považován žalobce (viz bod 34 výše). V této souvislosti je irelevantní, že tato opatření byla provedena SEA, jelikož podle samotné Komise tato společnost jednala z podnětu žalobce.
- 42 Žalobce tvrdí, že napadené rozhodnutí má značný vliv na pravomoci, které mu přiznává Italská ústava, aniž to Komise zpochybňuje. Jako nižší územní celek, který je nejbližše potřebám svého obyvatelstva, je povinen dbát o jeho zájmy a blahobyt zejména tím, že zabrání závažným následkům v oblasti zaměstnanosti vyplývajícím z platební neschopnosti Sea Handling a zajistí kontinuitu provozu na letištích Milán-Linate a Milán-Malpensa jakožto zásadního prvku milánského hospodářství.
- 43 Napadené rozhodnutí se tedy žalobce osobně dotýká ve smyslu judikatury citované v bodě 34 výše, jelikož mu brání vykonávat jeho vlastní pravomoci, které mu svěřuje Italská ústava, tak, jak uzná za vhodné, které v projednávané věci spočívají v opatřeních k zajištění finanční stability Sea Handling, a tedy jednak k zachování pracovních míst v tomto podniku a jednak k zaručení kontinuity provozu letišť Milán-Linate a Milán-Malpensa.
- 44 Je tedy třeba zamítnout námitku nepřipustnosti Komise v rozsahu, v němž směřuje k určení, že žalobce není napadeným rozhodnutím osobně dotčen.
- 45 Pokud jde zadruhé o argument Komise, který vychází z toho, že žalobce neodůvodňuje „zvláštní a samostatný právní zájem na podání žaloby“, z ustálené judikatury vyplývá, že žaloba na neplatnost podaná fyzickou nebo právnickou osobou je přípustná pouze v případě, že má tato osoba zájem na zrušení napadeného aktu. Předpokladem takového zájmu je, že samotné zrušení tohoto aktu může vyvolat právní následky a že žaloba může ve výsledku přinést straně, která ji podala, prospěch. Právní zájem žalobce na podání žaloby musí vzniknout a existovat. Tento zájem na podání žaloby musí existovat ve vztahu k předmětu žaloby ve fázi jejího podání a musí přetrvat až do vydání soudního rozhodnutí, jinak by žaloba byla nepřipustná (viz rozsudek ze dne 17. září 2015, *Mory* a další v. Komise, C-33/14 P, EU:C:2015:609, body 55 až 57 a citovaná judikatura).
- 46 Nic v judikatuře však nenaznačuje, že právní zájem na podání žaloby musí nejen splňovat podmínky připomenuté v bodě 45 výše, ale musí být i „zvláštní a samostatný“, jak tvrdí Komise.

- 47 V projednávané věci v odpovědi na organizační procesní opatření Tribunálu žalobce uvedl, že proti společnosti SEA a proti samotnému žalobci byla podána žaloba u Tribunale di Milano (soud v Miláně, Itálie) společností, která působí v odvětví služeb pozemního odbavování. Tato společnost se domáhá náhrady údajně způsobené škody (přibližně ve výši 93 miliony eur) v důsledku opatření přijatých společností SEA ve prospěch Sea Handling, která jsou předmětem napadeného rozhodnutí. Na jednání žalobce uvedl, že toto řízení u Tribunale di Milano (soud v Miláně) bylo „neformálně“ přerušeno do vydání rozhodnutí Tribunálu v projednávané věci.
- 48 Je nutno konstatovat, že by zrušení napadeného rozhodnutí v projednávané věci žalobci umožnilo hájit se před Tribunale di Milano (soud v Miláně) a tvrdit, že dotčená opatření nepředstavují státní podpory neslučitelné s vnitřním trhem, jak konstatovala Komise v tomto rozhodnutí. Toto zrušení tak může samo o sobě mít značné právní následky na obhajobu žalobce u Tribunale di Milano (soud v Miláně), takže projednávaná žaloba mu svým výsledkem může přinést prospěch.
- 49 Z toho vyplývá, že je třeba zamítnout rovněž námitku nepřijatelnosti Komise v rozsahu, v němž zpochybňuje existenci „zvláštního a samostatného právního zájmu žalobce na podání žaloby“.

B. K věci samé

1. Shrnutí žalobních důvodů znějících na zrušení

- 50 Na podporu žaloby uvádí žalobce čtyři žalobní důvody.
- 51 První žalobní důvod vychází z porušení čl. 107 odst. 1 SFEU v tom, že Komise nesprávně konstatovala, že došlo k převodu státních prostředků a dotčená opatření byla přičitatelná italskému státu.
- 52 V rámci druhého žalobního důvodu žalobce uplatňuje porušení čl. 107 odst. 1 SFEU tím, že Komise neuplatnila správně kritérium soukromého investora.
- 53 Třetí žalobní důvod vychází z nedodržení podmínek slučitelnosti dotčených opatření s vnitřním trhem zejména v tom, že Komise porušila pokyny Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích (Úř. věst. 1999, C 288, s. 2, dále jen „pokyny z roku 1999“), pokyny Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích (Úř. věst. 2004, C 244, s. 2, dále jen „pokyny z roku 2004“) a pokyny Společenství pro financování letišť a pro státní podpory na zahájení činnosti pro letecké společnosti s odletem z regionálních letišť (Úř. věst. 2005, C 312, s. 1, dále jen „pokyny o odvětví letišť“).
- 54 V rámci čtvrtého žalobního důvodu žalobce uplatňuje porušení zásad kontradiktornosti a práva na obhajobu, „řádné správy“ a ochrany legitimního očekávání.

2. K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 107 odst. 1 SFEU z důvodu nedodržení kritérií převodu státních prostředků a přičitatelnosti dotčených opatření státu, jakož i z porušení povinnosti uvést odůvodnění

a) Dosah žalobního důvodu

- 55 V rámci prvního žalobního důvodu má žalobce za to, že Komise porušila čl. 107 odst. 1 SFEU tím, že se v podstatě domnívala, že dotčená opatření mu byla přičitatelná a tedy státní povahy. Zejména nesplnila požadovaný důkazní standard pro prokázání, že rozhodnutí společnosti SEA vyrovnat ztráty utrpěné společností Sea Handling byla přičitatelná žalobci.

- 56 Podle žalobce bylo pro účely prokázání, že kritérium přičitatelnosti státu bylo splněno, nezbytné prokázat, že se stát konkrétně podílel na řízení společností, které ovládal. Pokud jsou důkazy nepřímé povahy, musí vycházet z „přesných a relevantních indicií s přihlédnutím k okolnostem dané věci“. Pokud, jako je tomu v projednávané věci, se opatření týkají období několika let, a sice relevantního období, důkaz nemůže být předložen pomocí „roztržitých indicií nashromážděných během uvedeného období“. Komisi přísluší prokázat logiku a konzistentnost mezi jednotlivými opatřeními přijatými v průběhu relevantního období. Zapojení státu mělo být prokázáno s ohledem na specifická opatření, která představovala státní podpory. Důkazní břemeno Komise je o to významnější, jelikož Komise v květnu 2007 ukončila předběžné šetření z důvodu nedostatku důkazů.
- 57 Žalobce se zejména domnívá, že žádná z indicií uvedených v napadeném rozhodnutí, samostatně nebo společně, nemohla rozumně zakládat přičitatelnost dotčených opatření italskému státu. Naopak podle žalobce Komise řádně neposoudila „kontraindicie“, které žalobce předložil během správního řízení, a sice opakované odmítání žádostí o přístup k informacím vedením SEA, předložených některými městskými radními a obhajovaných předsedou městské rady. Tato odmítnutí prokazují neexistenci jakékoliv vůdčí úlohy žalobce v rámci SEA. Komise tak rovněž nesplnila svou povinnost uvést odůvodnění.
- 58 Komise argumenty žalobce zpochybňuje.
- 59 V tomto ohledu je třeba zanalyzovat zaprvé existenci převodu státních prostředků, zadruhé, argumenty žalobce vycházející z toho, že Komise nesplnila svou povinnost prokázat logiku a konzistentnost jednotlivých nepřímých důkazů, o kterých se Komise domnívá, že prokazují přičitatelnost všech dotčených opatření italskému státu, a, zatřetí, argumenty vycházející z toho, že Komise nesplnila požadovaný důkazní standard k prokázání, že rozhodnutí společnosti SEA vyrovnat ztráty utrpěné společností Sea Handling byla přičitatelná žalobci.

b) K převodu státních prostředků

- 60 Z ustálené judikatury vyplývá, že k tomu, aby mohla být zvýhodnění kvalifikována jako podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, musí být jednak poskytnuta přímo nebo nepřímo za použití státních prostředků a jednak přičitatelná státu (rozsudky ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise, C-482/99, EU:C:2002:294, bod 24, a ze dne 19. prosince 2013, Association Vent De Colère a další, C-262/12, EU:C:2013:851, bod 16). Z judikatury totiž vyplývá, že jde o odlišné a kumulativní podmínky (viz rozsudek ze dne 5. dubna 2006, Deutsche Bahn v. Komise, T-351/02, EU:T:2006:104, bod 103 a citovaná judikatura).
- 61 Pojem „zásah za použití státních prostředků“ zahrnuje vedle zvýhodnění poskytovaných přímo státem i podpory poskytované prostřednictvím veřejnoprávních nebo soukromých organizací, které byly tímto státem určeny nebo zřízeny za účelem správy podpory (viz rozsudek ze dne 19. prosince 2013, Association Vent De Colère a další, C-262/12, EU:C:2013:851, bod 20 a citovaná judikatura). Unijní právo totiž nemůže připustit, aby pouhé zřízení samostatných organizací pověřených rozdělováním podpor umožňovalo obcházet pravidla týkající se státních podpor (rozsudek ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise, C-482/99, EU:C:2002:294, bod 23).
- 62 Kromě toho čl. 107 odst. 1 SFEU zahrnuje veškeré finanční prostředky, které mohou orgány veřejné moci skutečně použít k podpoře podniků, přičemž není rozhodné, zda jsou tyto prostředky trvale v majetku státu, či nikoli. I když tedy částky odpovídající předmětným opatřením nejsou trvale ve vlastnictví státních orgánů, skutečnost, že zůstávají trvale pod kontrolou veřejné správy, a tudíž k dispozici příslušným státním orgánům, tak postačuje k tomu, aby byly kvalifikovány jako státní prostředky (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise,

C-482/99, EU:C:2002:294, bod 37; ze dne 19. prosince 2013, Association Vent De Colère a další, C-262/12, EU:C:2013:851, bod 21 a citovaná judikatura, a ze dne 10. května 2016, Německo v. Komise, T-47/15, EU:T:2016:281, bod 83).

- 63 Komise se ohledně pojmu státní prostředky poté, co připomněla bod 37 rozsudku ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise (C-482/99, EU:C:2002:294) (bod 190 odůvodnění napadeného rozhodnutí, viz rovněž bod 55 rozhodnutí o zahájení), domnívala, že v projednávané věci „[p]rospědky použité na úhradu ztrát společnosti SEA Handling [měly] veřejný původ, neboť pocháze[ly] ze společnosti SEA, v níž během [relevantního] období vlastnili [žalobce] a [Provincia di Milano] 99,12 % kapitálu“ (bod 191 odůvodnění napadeného rozhodnutí, jehož obsah odpovídá obsahu bodu 56 rozhodnutí o zahájení). V tomto ohledu bod 25 odůvodnění napadeného rozhodnutí v podstatě uvádí, že SEA je společností soukromého práva (akciovou společností), která byla v relevantním období téměř zcela ve vlastnictví veřejných subjektů, a sice ve výši 84,56 % ve vlastnictví žalobce, ve výši 14,56 % ve vlastnictví Provincia di Milano a ve výši 0,88 % ve vlastnictví jiných malých veřejných a soukromých akcionářů.
- 64 Žalobce nepředkládá žádný konkrétní argument ke zpochybnění tohoto posouzení Komise, které není stíženo žádnou vadou.
- 65 S ohledem na zásady stanovené judikaturou uvedené v bodech 60 až 62 výše totiž Komise právem zdůraznila, že podíly na základním kapitálu společnosti SEA, což je subjekt poskytující všechny sporné kapitálové vklady, byly téměř zcela a přímo ve vlastnictví veřejných orgánů, a sice žalobce a Provincia di Milano. Stejně jako v situaci ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise (C-482/99, EU:C:2002:294, bod 34), z toho vyplývá, že SEA představuje „veřejný podnik“ ve smyslu čl. 2 písm. b) směrnice Komise 2006/111/ES ze dne 16. listopadu 2006 o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a o finanční průhlednosti uvnitř jednotlivých podniků (Úř. věst. 2006, L 318, s. 17), a sice „podnik, nad nímž může veřejná moc přímo nebo nepřímo vykonávat rozhodující vliv vlastnictvím takového podniku, svou finanční účastí v něm nebo pravidly, jimiž je řízen“. Z článku 2 písm. b) bodu i) směrnice 2006/111 totiž vyplývá, že „[m]á se za to, že veřejná moc má rozhodující vliv, pokud [...] přímo či nepřímo drží většinu upsaného základního kapitálu takového podniku“, což je případ v projednávané věci.
- 66 Kromě toho v souladu s kritérii uznanými v bodech 33 až 38 rozsudku ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise (C-482/99, EU:C:2002:294), v bodech 192 a 208 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise vycházela z dalších prvků kontroly, když konstatovala, že podle vlastních vyjádření italských orgánů „[žalobce] vykonává kontrolu nad společností SEA tím, že jmenuje členy představenstva (Consiglio di amministrazione) a dozorčí rady (Collegio sindacale)“, jejíž existenci žalobce nezpochybňuje. Je přitom nutno konstatovat, že z pravomoci žalobce jmenovat buď přímo, nebo prostřednictvím své většiny na valné hromadě členy představenstva a dozorčí rady SEA, jakož i ze skutečnosti, že podíly SEA byly téměř zcela ve vlastnictví veřejných orgánů, vyplývá, že finanční prostředky, které společnost SEA poskytla společnosti Sea Handling, byly neustále pod kontrolou těchto orgánů, a byly jim tedy k dispozici ve smyslu rozsudku ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise (C-482/99, EU:C:2002:294).
- 67 Komise tedy správně v napadeném rozhodnutí dospěla k závěru, že kapitálové vklady, které společnost SEA poskytla společnosti Sea Handling, představovaly státní prostředky ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

c) K logice a konzistentnosti jednotlivých nepřímých důkazů

68 Pokud jde o přezkum všech dotčených opatření pro účely posouzení kritéria přičitatelnosti dotčeného opatření státu, je třeba připomenout, že napadené rozhodnutí v bodech 211 až 216 odůvodnění v podstatě uvádí následující:

„(211) Komise se domnívá, že opatření náhrady ztrát provedená formou navýšení kapitálu společnosti SEA Handling nepředstavovala opatření běžného řízení, nýbrž výjimečná opatření. Mimořádný charakter opatření se odráží jak v ekonomických hlediscích, vzhledem k výši dotčených částek (každá náhrada ztrát byla totiž kompenzována navýšením kapitálu o několik milionů EUR), tak v politických hlediscích, vzhledem k předpokládanému dopadu opatření na udržení zaměstnanosti.

(212) Opatření tedy nebyla s ohledem na svou výjimečnou povahu přijata nezávisle na představenstvu společnosti SEA, ale byla předmětem výslovného schválení valnou hromadou, v níž je [žalobce] většinovým akcionářem, v souladu se stanovami společnosti SEA a příslušnými zásadami stanovenými [italským] občanským zákoníkem. Neexistuje proto žádná pochybnost o tom, že [žalobce] byl podrobně informován [...] o opatřeních a že je schválil, jak vyplývá ze zápisů z valných hromad. Nejen že byl díky své účasti na dohodě [s odbory] ze dne 26. března 2002 u vzniku těchto opatření, ale byl taktéž informován o každém opatření náhrady ztrát společnosti SEA Handling a systematicky je schvaloval. Tato výjimečná opatření tedy byla nutně přičitatelná státu.

[...]

(215) V tomto konkrétním případě se Komise vzhledem k důležitosti dotčených opatření a dalším prvkům zjištěným v tomto rozhodnutí a v rozhodnutí o zahájení řízení domnívá, že má dostatek indicií, aby prokázala přičitatelnost dotčených opatření italskému státu z důvodu zapojení [žalobce] do opatření náhrady ztrát společnosti SEA Handling nebo nepravděpodobnosti nezapojení veřejných orgánů do přijetí těchto opatření.

(216) Z toho vyplývá, že Komise musí odmítnout tvrzení italských orgánů, podle něhož by Komise měla analyzovat jednotlivě každý ze zásahů do kapitálu společnosti SEA Handling, aby ověřila podmínky existence podpory, a zejména přičitatelnost [žalobci]. Komise se totiž domnívá, že všechny skutečnosti vyložené v bodech 174 až 186 (jakož i analýza opatření z hlediska rozumného soukromého investora) jsou dostatečně přesvědčivé a prokazují, že úhrada ztrát prostřednictvím kapitálových vkladů může být pouze výsledkem jediné strategie a zapojení veřejných orgánů během celého [relevantního] období. Dokonce i italské orgány tvrdily, že ačkoli rozhodnutí o úhradě ztrát byla formálně přijímána každý rok, existovala víceletá strategie úhrady ztrát po dobu nezbytnou pro restrukturalizaci (body 225 až 232).“

69 Pokud jde o použití kritéria soukromého investora, pod nadpisem „Víceletá strategie úhrady ztrát“ Komise zejména připomněla v bodě 222 odůvodnění napadeného rozhodnutí argumentaci italských orgánů a SEA, podle které „ačkoli rozhodnutí týkající se úhrady ztrát byla formálně přijímána každý rok, víceletá strategie náhrady ztrát během doby nezbytné pro restrukturalizaci nemohla být každoročně znovu projednávána, a [podle které] výsledky mohly být vyhodnocovány pouze za víceleté období“. Mimoto v bodě 223 odůvodnění tohoto rozhodnutí Komise vyložila tuto argumentaci tak, že vyjadřuje, že „rozhodnutí o úhradě budoucích ztrát bylo původně přijato v roce 2002 a podruhé pak v roce 2007, kdy bylo v důsledku nedosažení očekávaných výsledků rozhodnuto o přezkoumání počáteční strategie, která vedla k úhradě ztrát, a následně pak bylo rozhodnuto o pokračování v této strategii“ a že „[v] zásadě se zdá, že [italské orgány a společnost SEA] prezentují dotčená opatření jako dva kapitálové vklady, o nichž bylo rozhodnuto v roce 2002 a v roce 2007 a které měly být provedeny jako roční platby“.

- 70 Z bodů 225 až 232 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že k přijetí závěru o přičitatelnosti dotčených opatření italským orgánům Komise provedla celkovou analýzu všech těchto opatření a konstatovala, že jednotlivá navýšení kapitálu spolu vzájemně souvisela a že byla podle názoru samotných italských orgánů předmětem jediné dlouhodobé strategie. Je zde systematicky činěn odkaz na tato „opatření“ za použití množného čísla a jako doplňků dohody s odbory ze dne 26. března 2002 (viz zejména body 211 a 212 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Podle Komise tedy nebyla všechna tato opatření s ohledem na svou výjimečnou povahu přijata „nezávisle na představenstvu společnosti SEA, ale byla předmětem výslovného schválení valnou hromadou“ akcionářů společnosti SEA s plnou znalostí věci za účasti a se schválením žalobce, jejího většinového akcionáře. Kromě toho s odkazem na skutečnosti, které podle ní prokazovaly, že Sea Handling byl podnik v obtížích ve smyslu pokynů z roku 1999 a pokynů z roku 2004 (body 174 až 186 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a na své úvahy uvedené v rámci svého posouzení kritéria soukromého investora (body 222, 223 a 225 až 232 odůvodnění napadeného rozhodnutí) Komise výslovně odmítla argument italských orgánů, podle kterého Komise měla analyzovat jednotlivě každé z těchto opatření, jelikož byla „pouze výsledkem strategie a zapojení veřejných orgánů během celého posuzovaného období“ (bod 216 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Samy italské orgány totiž připustily, že existovala „víceletá strategie náhrady ztrát během doby nezbytné pro restrukturalizaci“ (bod 222 odůvodnění napadeného rozhodnutí), jejíž opatření byla „vzájemně úzce propojena“ a „snažila se reagovat na stejný cíl, tj. uhradit ztráty společnosti SEA Handling, aby umožnila [její] další existenci [...] a její návrat k ziskovosti“ (bod 231 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 71 V tomto ohledu je třeba stejně, jako to učinila Komise, uvést, že Soudní dvůr již rozhodl, že vzhledem k tomu, že státní zásahy nabývají různých forem a musejí být posuzovány podle jejich účinků, nelze vyloučit, že bude třeba pro účely uplatnění čl. 107 odst. 1 SFEU nahlížet na několik po sobě jdoucích zásahů státu jako na jediný zásah. Takový případ může nastat především tehdy, kdy na sebe navazující opatření, zvláště se zřetelem k jejich časovému sledu, jejich účelu a situaci, v níž se podnik v době, kdy jsou tato opatření přijímána, nachází, spolu natolik těsně souvisejí, že je od sebe nelze oddělit (viz, pokud jde o kritérium převodu státních prostředků, rozsudky ze dne 19. března 2013, Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další a Komise v. Francie a další, C-399/10 P a C-401/10 P, EU:C:2013:175, body 103 a 104, a ze dne 4. června 2015, Komise v. MOL, C-15/14 P, EU:C:2015:362, bod 97; pokud jde o použití kritéria soukromého investora, viz rovněž rozsudky ze dne 15. září 1998, BP Chemicals v. Komise, T-11/95, EU:T:1998:199, body 171 a 179, a ze dne 15. ledna 2015, Francie v. Komise, T-1/12, EU:T:2015:17, body 33 a 34).
- 72 V projednávané věci je nutno konstatovat, že se žalobce nejen omezuje na tvrzení, aniž poskytuje vysvětlení, že Komise neprokázala logiku a konzistentnost nepřímých důkazů, které předložila za účelem přičtení všech opatření přijatých během relevantního období italskému státu, ale rozporuje rovněž připomínky italských orgánů a společnosti SEA učiněné během správního řízení k tomuto bodu a které jsou připomenuty v bodě 222 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Z těchto připomínek, které nebyly rozporovány žalobcem, totiž vyplývá, že investiční rozhodnutí společnosti SEA týkající se společnosti Sea Handling byla založena na víceleté strategii náhrady ztrát během doby nezbytné pro restrukturalizaci. Opakující se, konzistentní a jednotná povaha tohoto přístupu během období osmi let mimoto značí o tom, že tato rozhodnutí a souhlas žalobce byly skutečně založeny na strategické volbě, jež byla učiněna předem již v roce 2002.
- 73 Z výše uvedeného vyplývá, že Komise mohla mít právem za to, že po sobě jdoucí kapitálové vklady, poskytnuté společností SEA společnosti Sea Handling každoročně v průběhu relevantního období, spolu natolik těsně souvisely – z hlediska jejich časové posloupnosti, jejich cíle a obdobné situace podniku, který byl příjemcem, jehož značné ztráty překračovaly pravidelně jednu třetinu jeho základního kapitálu – že je pro účely použití kritérií o převodu státních prostředků a přičitatelnosti nebylo možné od sebe oddělit ve smyslu judikatury uvedené v bodě 71 výše.

74 V důsledku toho je třeba odmítnout argumenty žalobce vycházející z toho, že Komise nesplnila svou povinnost prokázat logiku a konzistentnost jednotlivých nepřímých důkazů tak, aby odůvodnila jejich zohlednění jako celku za účelem prokázání přičitatelnosti všech opatření přijatých během relevantního období italskému státu.

d) K přičitatelnosti dotčených opatření

75 Z ustálené judikatury od rozsudku ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise (C-482/99, EU:C:2002:294), vyplývá, že přičitatelnost opatření státu nelze vyvozovat z pouhé okolnosti, že dotčené opatření bylo přijato veřejným podnikem. I když stát může veřejný podnik kontrolovat a vykonávat dominantní vliv na jeho provozní činnost, není možné automaticky předpokládat, že tuto kontrolu v konkrétním případě skutečně vykonává. Veřejný podnik může jednat s větší či menší nezávislostí podle stupně autonomie, kterou mu stát umožní. Proto pouhá skutečnost, že veřejný podnik je kontrolován státem, nestačí k tomu, aby byla opatření, která přijme, přičitatelná státu. Je ještě třeba přezkoumat, zda je nutné se domnívat, že veřejné orgány byly nějakým způsobem zapojeny do přijetí těchto opatření. V tomto ohledu není možné požadovat, aby bylo na základě přesného šetření prokázáno, že veřejné orgány konkrétně pobídly veřejný podnik k přijetí dotčených opatření. Jednak totiž s ohledem na skutečnost, že vztahy mezi státem a veřejnými podniky jsou úzké, existuje reálné riziko, že státní podpory budou poskytnuty jejich prostřednictvím málo průhledným způsobem a v rozporu se systémem státních podpor stanoveným Smlouvou. Kromě toho je pro třetí osoby obecně velmi složité, právě z důvodu přednostních vztahů mezi státem a veřejným podnikem, aby v konkrétním případě prokázaly, že opatření podpory přijatá takovým podnikem byla skutečně přijata na příkaz veřejných orgánů. Z těchto důvodů je třeba připustit, že přičitatelnost opatření podpory přijatého veřejným podnikem státu je možné vyvodit ze souhrnu nepřímých důkazů vyplývajících z okolností projednávaného případu a kontextu, ve kterém bylo toto opatření přijato. V rozsudku ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise (C-482/99, EU:C:2002:294), Soudní dvůr mimoto upřesnil, že jakákoliv jiná indicie, která v konkrétním případě svědčí o podílu veřejných orgánů na přijetí opatření nebo o nepravděpodobnosti toho, že se na jeho přijetí nepodílely, rovněž s ohledem na rozsah tohoto opatření, jeho obsah nebo podmínky, které obsahuje, může být případně relevantní k učinění závěru, že opatření přijaté veřejným podnikem je přičitatelné státu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise, C-482/99, EU:C:2002:294, body 51 až 56, a ze dne 17. září 2014, Commerz Nederland, C-242/13, EU:C:2014:2224, body 31 až 34; ze dne 10. listopadu 2011, Elliniki Nafpigokataskevastiki a další v. Komise, T-384/08, nezveřejněný, EU:T:2011:650, body 50 až 54, a ze dne 28. ledna 2016, Slovinsko v. Komise, T-507/12, nezveřejněný, EU:T:2016:35, body 65 až 69).

76 Je nesporné, že v bodech 192 až 216 odůvodnění napadeného rozhodnutí, vzhledem k relevantním kritériím uznaným v rozsudku ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise (C-482/99, EU:C:2002:294), se Komise opírala o soubor indicií vyplývajících z okolností projednávaného případu a kontextu, ve kterém byla dotčená opatření přijata, k učinění závěru, že tato opatření byla přičitatelná žalobci, a tudíž italskému státu. S ohledem na výše uvedenou judikaturu je třeba posoudit, zda tyto indicie jsou dostatečně průkazné jednotlivě i jako celek k odůvodnění tohoto závěru.

1) K důkazní síle hlavních důkazů (dohody s odbory)

77 Nejprve je třeba posoudit hlavní indicie týkající se přičitatelnosti, které Komise přezkoumala v bodech 195 až 200 odůvodnění napadeného rozhodnutí, ve spojení s body 43 až 48 a 62 až 66 rozhodnutí o zahájení (bod 197 odůvodnění napadeného rozhodnutí), a sice zejména dohody s odbory ze dne 26. března 2002 a ze dne 4. dubna 2002, k učinění závěru, že žalobce byl „zapojen“ do přijetí dotčených opatření. V souladu s posouzením Komise není sporné, že se žalobce účastnil na vyjednávání dohody s odbory ze dne 26. března 2002 a že ji podepsal, i když tvrdí, že tento podpis byl proveden zástupcem, který nebyl oprávněn jej rozpočtově zavázat. Je rovněž nesporné, že tato dohoda s odbory stanoví jasnou a přesnou povinnost společnosti SEA zejména po dobu alespoň pěti let udržet „vyváženost nákladů/výnosů a hospodářský rámec obecně“ společnosti Sea Handling „a zachovat její

řídící schopnosti a znatelně zlepšit její možnosti působit na národních a mezinárodních trzích“. Komise z toho správně dovodila, že na základě této povinnosti byla společnost SEA povinna uhradit případné ztráty společnosti Sea Handling, které by mohly narušit kontinuitu její hospodářské činnosti, což je potvrzeno ještě přesnějším zněním dohody s odbory ze dne 4. dubna 2002, které se zajisté žalobce přímo neúčastnil. Podle této dohody, která výslovně odkazuje na dohodu s odbory ze dne 26. března 2002, se totiž zejména „společnost SEA [...] zavázala [...] provést [...] náhradu ztrát za účelem udržení finanční a majetkové rovnováhy společnosti SEA Handling SpA“. Kromě toho stále podle této dohody jsou tyto závazky zaručené „dohodou podepsanou [žalobcem] také v pozici akcionáře s absolutní většinou akcií [SEA], provedenými vklady, finančními prostředky, na které se nevztahují zákonná omezení a které mohou být převedeny ze společnosti SEA [...] na společnost SEA Handling [...] a majetkem a finančními prostředky společnosti SEA“ (bod 196 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Kromě toho dohoda s odbory ze dne 19. června 2003, jejíž přímou smluvní stranou žalobce rovněž nebyl, opakuje obsah dohody s odbory ze dne 4. dubna 2002, když zejména zdůrazňuje, že „hospodářská rovnováha Sea Handling musí být v podstatě zachována prostřednictvím jednání ve shodě ohledně jejích nákladů a jejích příjmů“ a „potvrzuje povinnost převzatou dne 26. března 2002 ohledně poskytnutí nezbytných záruk společenské a finanční povahy a zachování pracovních míst ve vztahu k zaměstnancům Sea Handling“.

- 78 Z toho vyplývá, že na základě dohody s odbory ze dne 26. března 2002 existovala povinnost SEA, potvrzená v dohodě s odbory ze dne 4. dubna 2002, uhradit případné budoucí ztráty Sea Handling, alespoň po dobu pěti let. Žalobce nemůže toto dotčené zjištění zpochybnit tvrzením, že se jednalo o dokumenty politické a odborové povahy, které mají neurčitý a obecný charakter. Kromě toho s ohledem na po sobě jdoucí kapitálové vklady provedené společností SEA ve prospěch společnosti Sea Handling v průběhu relevantního období za účelem úhrady jejích ztrát je patrné, že společnost SEA jakožto jediný akcionář společnosti Sea Handling skutečně vykládala tyto dohody tak, že stanoví takovou povinnost (viz bod 92 níže). I když minimální doba trvání závazku stanoveného v dohodě s odbory ze dne 26. března 2002 byla pouze pět let, je nutno konstatovat, že společnost SEA jej nadále uplatňovala až do roku 2010.
- 79 Komise tak z toho mohla právem vyvodit závěr, že tato povinnost úhrady ztrát společnosti Sea Handling na základě dohody s odbory ze dne 26. března 2002 představovala smluvní základ, na němž byla založena pozdější rekapitalizace. Byla tedy rovněž oprávněna uvést v bodech 198 a 200 odůvodnění napadeného rozhodnutí v podstatě to, že „zásah italských orgánů, zejména při jednání dne 26. března 2002, ovlivnil rozhodnutí společnosti SEA týkající se její dceřiné společnosti SEA Handling“ a že dohoda s odbory ze dne 26. března 2002 měla v tomto směru rozhodující vliv, tak jak je potvrzen dohodami s odbory ze dne 4. dubna 2002 a 19. června 2003, aniž bylo třeba, aby se podpisu těchto posledně uvedených dohod s odbory osobně zúčastnili zástupci žalobce.
- 80 Mimoto je třeba posoudit, zda Komise mohla oprávněně dojít k závěru, že již samotná prokázaná aktivní účast žalobce na uzavření dohody s odbory ze dne 26. března 2002 byla dostačující k odůvodnění zjištění, že žalobce byl rovněž zapojen do poskytování dotčených pozdějších opatření rekapitalizace. V tomto ohledu je třeba připomenout, že prokázání takového zapojení veřejných orgánů při poskytnutí podpory ze strany Komise nevyžaduje předložení pozitivního důkazu, ale stačí prokázat nepravděpodobnost neexistence zapojení při přijetí opatření (rozsudek ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise, C-482/99, EU:C:2002:294, bod 56) vzhledem ke skutečnému riziku obcházení pravidel o státních podporách stanovených ve Smlouvě prostřednictvím veřejných podniků nebo podniků ovládaných veřejnými orgány (rozsudek ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise, C-482/99, EU:C:2002:294, body 53 a 57). Toto riziko obcházení a nutnost zajistit účinnost pravidel v oblasti státních podpor byly dále zdůrazněny Soudním dvorem v rozsudku ze dne 17. září 2014, Commerz Nederland (C-242/13, EU:C:2014:2224, body 34 a 36).
- 81 Jak správně uvedla Komise, aktivní účast žalobce na vyjednávání a na uzavření dohody s odbory ze dne 26. března 2002 představuje klíčový důkaz zapojení italských orgánů do poskytnutí dotčených opatření. Vedle skutečnosti, že znění této dohody stanoví jasnou a přesnou povinnost společnosti SEA hradit

přínejmenším po dobu pěti let ztráty společnosti Sea Handling (viz bod 78 výše), je nesporné, že tím, že vedení žalobce tuto dohodu podepsalo jako smluvní strana, formálně udělilo svůj souhlas, mimo jiné i jako většinový akcionář společnosti SEA, nejen se zavedením této povinnosti, ale rovněž ohledně jejího následného dodržování a provádění ze strany společnosti SEA. Toto posouzení je potvrzeno zněním dohody s odbory ze dne 4. dubna 2002, které výslovně odkazuje na dohodu s odbory ze dne 26. března 2002 a z této dohody vychází, když zejména uvádí, že tato dohoda byla „podepsána [žalobcem] také v postavení akcionáře s nadpoloviční většinou akcií [společnosti SEA]“.

82 Za těchto okolností žalobce nemůže platně tvrdit, že jednal pouze jako prostředník, že jeho účast na dohodě s odbory ze dne 26. března 2002 měla výlučně politickou, sociální, a tudíž neekonomickou povahu a že jeho postavení většinového akcionáře společnosti SEA bylo v této souvislosti pouze doplňkové a okrajové. Důkazní sílu postrádá rovněž jeho argument, podle kterého je neexistence hospodářského zapojení žalobce potvrzena jednak skutečností, že podpis, který byl uveden na dohodě, byl podpisem pana M., místostarosty pro personál, práci a zdroje, který měl zvláštní zmocnění v oblasti personálu, organizace, statistických služeb, dohledu v oblasti práce a zaměstnanosti, zásobování a služeb Economatu, a nikoli podpisem místostarosty odpovědného za rozpočet, kontrolu řízení a privatizace nebo místostarosty odpovědného za dopravu a mobilitu, a jednak neexistencí závazkové položky v jeho rozpočtu. Takovou argumentaci totiž nelze přijmout, neboť jinak by bylo veřejným orgánům zapojeným do poskytnutí podpory umožněno obejít použití zákazu podle čl. 107 odst. 1 SFEU prostřednictvím opatření spočívajících v jejich vnitřní organizaci a účetnictví, pokud taková opatření mohou rovněž ovlivnit způsob jejich účasti na veřejných nebo soukromých podnicích. Právě z důvodu tohoto rizika obcházení a zájmu na účinném uplatňování pravidel v oblasti státních podpor Soudní dvůr rozhodl, že pokud se při poskytnutí podpory úředník choval nesprávně ve smyslu relevantní vnitrostátní právní úpravy, a nikoli v souladu s domnělou vůlí dotčeného veřejného orgánu, tato skutečnost nemůže sama o sobě vyloučit zapojení tohoto veřejného orgánu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. září 2014, *Commerz Nederland*, C-242/13, EU:C:2014:2224, body 36 až 38). Takové uvažování platí tím spíše v případě, kdy stejně jako v projednávané věci úředník jedná řádně ve smyslu relevantních vnitrostátních předpisů a se souhlasem veřejného orgánu, jehož jménem podle předpokladu přijímá závazky vůči třetím osobám. V tomto ohledu je totiž třeba upřesnit, že žalobce nezpochybnil skutečnost, že jednání jeho zástupce při sjednávání a uzavírání dohody s odbory ze dne 26. března 2002 bylo řádné a v souladu s vůlí žalobce.

83 Z toho vyplývá, že dohoda s odbory ze dne 26. března 2002, s přihlédnutím ke znění dohody s odbory ze dne 4. dubna 2002, představuje sama o sobě určující indicii pro prokázání zapojení žalobce do rozhodnutí poskytnout společnosti Sea Handling dotčená opatření rekapitalizace. Na rozdíl od toho, co tvrdí žalobce, tento důkaz přičitatelnosti doplňuje rozhodujícím způsobem organické a kontrolní vazby, které existovaly mezi žalobcem a společností SEA, včetně skutečnosti, že žalobce byl výrazně většinovým akcionářem SEA, měl tak většinu hlasovacích práv a jmenoval členy jejího představenstva, které vytvářely samy o sobě riziko nebo určitou pravděpodobnost zásahu do strategických finančních rozhodnutí společnosti SEA. Z toho rovněž vyplývá, že Komise zdaleka tyto důkazy nezkreslila, správně je posoudila a dostatečně toto posouzení odůvodnila v bodech 195 až 200 odůvodnění napadeného rozhodnutí, ve spojení s body 43 až 48 a 62 až 66 rozhodnutí o zahájení tak, aby bylo žalobci umožněno toto posouzení zpochybnit a Tribunálu umožněno přezkoumat jeho legalitu po meritorní stránce (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. prosince 2009, *Komise v. Irsko a další*, C-89/08 P, EU:C:2009:742, bod 77).

2) K důkazní hodnotě doplňujících důkazů

84 Opodstatněnost tohoto závěru kromě toho posilují doplňující důkazy, o které se Komise opřela v napadeném rozhodnutí k učinění závěru o přičitatelnosti dotčených opatření italskému státu.

- 85 Zprv je v tomto ohledu sice pravda, že přesný obsah zápisů ze zasedání představenstva společnosti Sea Handling, a nikoli společnosti SEA, ze dnů 31. května a 13. června 2008 (bod 201 odůvodnění napadeného rozhodnutí), který je předmětem sporu mezi účastníky řízení, má pouze nízkou důkazní hodnotu. Nicméně s ohledem na existenci shodné vůle na základě dohody s odbory ze dne 26. března 2002 mezi žalobcem, společností SEA a odbory na krytí ztrát společnosti Sea Handling během nadcházejících let (viz body 78 až 83 výše) a na organické a kontrolní vazby mezi žalobcem a společností SEA, je konzistentní a věrohodný výklad Komise, podle kterého italský výraz „è condiviso dall'azionista di maggioranza“ uvedený v posledním z těchto zápisů, znamená, že plán obchodního rozvoje pro společnost Sea Handling na období od roku 2007 získal „souhlas většinového akcionáře“, tj. žalobce. V každém případě, jak tvrdí Komise, se zdá málo pravděpodobné, že by společnost SEA předložila strategický plán obchodního rozvoje se zásadním významem pro svou dceřinou společnost, aniž předem usilovala o získání souhlasu ze strany svého většinového akcionáře. Toto zjištění ostatně rovněž potvrzuje posouzení Komise, podle kterého byl žalobce nadále zapojen do strategických rozhodnutí týkajících se společnosti Sea Handling i v období po roce 2007.
- 86 Zadruhé je třeba rovněž odmítnout argument žalobce směřující ke snížení významu skutečnosti – údajně zcela jednorázové, ale jím nezpochybněné jako takové – že starostka města Milána požádala v roce 2006 předsedu představenstva společnosti SEA, aby rezignoval, a této rezignace dosáhla (bod 203 odůvodnění napadeného rozhodnutí). V tomto ohledu není přesvědčivý pouhý argument žalobce, podle kterého je zcela běžné, že většinový akcionář má pravomoc odvolat z funkce předsedu představenstva, neboť v projednávané věci tato skutečnost však směřuje k prokázání existence proaktivního zásahu ze strany žalobce do řízení společnosti SEA, a představuje tak vedle ostatních indicií relevantní indicii přičitatelnosti.
- 87 Zatřetí totéž platí pro rezignační bianco dopisy, které členové představenstva společnosti SEA předali starostovi žalobce (bod 206 odůvodnění napadeného rozhodnutí), což je skutečnost, o které žalobce nesprávně tvrdí, že byla pouze zmíněna v novinových článcích, a nikoliv prokázána Komisí. Ze společného výkladu bodů 63, 98 a 206 odůvodnění napadeného rozhodnutí totiž vyplývá, že společnost SEA připustila existenci těchto dopisů, když současně zpochybnila jejich relevanci.
- 88 Začtvrté na rozdíl od toho, co tvrdí žalobce, s ohledem na předcházející úvahy bod 210 odůvodnění napadeného rozhodnutí přesvědčivě uvádí, že dotčená opatření spadají pod „významná rozhodnutí“ nebo že „opatření ke krytí ztrát Sea Handling byla přinejmenším nedílnou součástí strategie skupiny SEA“. Zejména nelze relativizovat ani význam jednotlivých ročních kapitálových vkladů, které byly nezbytné s ohledem na článek 2446 italského občanského zákoníku a zajišťovaly její hospodářské přežití během relevantního období, ani relevanci této charakterizace pro účely posouzení kritéria přičitatelnosti.

3) K důkazní hodnotě údajných „kontraindicií“

- 89 Je nutno konstatovat, že údajné „kontraindicie“ uplatněné žalobcem nemohou buď jednotlivě, nebo jako celek zpochybnit důkazní hodnotu souboru indicií přičitatelnosti posouzeného výše.
- 90 Zprv v souladu s tím, co je uvedeno v bodě 209 odůvodnění napadeného rozhodnutí a co uvádí Komise ve svých písemných vyjádřeních, odmítnutí společnosti SEA poskytnout členovi městské rady žalobce z důvodů důvěrnosti přístup k některým dokumentům, včetně plánu obchodního rozvoje skupiny SEA pro období let 2005 až 2009, bylo založeno na článcích 2422 a 2429 italského občanského zákoníku a nesměřovalo proti žádosti žalobce samotného jakožto většinového akcionáře. Člen městské rady, který byl autorem této žádosti o přístup, byl totiž v rozhodné době vůdcem opozice. Tato žádost byla mimoto určena útvaru pověřenému rozpočtovými záležitostmi, kontrolou řízení a privatizací žalobce, a nikoliv přímo společnosti SEA. Ředitel odpovědný za plánování a realizaci privatizací žalobce se následně omezil na předání žádosti společnosti SEA, aniž by žádost převzal za svou.

- 91 Zadržé korespondence mezi žalobcem a společností SEA, která následovala po tomto odepření přístupu, a sice dopisy ze dne 7., 9., 15., 20. a 27. září a 5. a 6. října 2005, se jistě týká toho, jak bylo s výše uvedenou žádostí o přístup člena městské rady naloženo. Vyplývá z ní zejména, že předseda městské rady žalobce protestoval proti odepření přístupu společností SEA z důvodu, že toto odepření bylo v rozporu s relevantní právní úpravou v komunálním právu, a informoval společnost SEA o svém úmyslu jej napadnout u krajského správního soudu. Přitom i za předpokladu, že by tento spor mezi obecní správou, v projednávané věci předsedou městské rady, a společností SEA mohl být označen jako důkaz na podporu nezávislého a samostatného řízení své hospodářské činnosti ze strany společnosti SEA, je nutno konstatovat, že se jedná o jednorázový aspekt, který sám o sobě nemůže zpochybnit soubor důkazů o existenci rozhodujícího vlivu ze strany žalobce na strategické otázky obecně, a konkrétně na otázku každoročního krytí ztrát společnosti Sea Handling, což se v podstatě shoduje s odůvodněním uvedeným v bodě 209 odůvodnění napadeného rozhodnutí.
- 92 Zatřetí žalobce se dovolává dopisu ze dne 4. listopadu 2003, který společnost SEA zaslala místostarostovi odpovědnému za dopravu a mobilitu žalobce v odpovědi na jeho dopis ze dne 23. září 2003, kterým byla předána žádost městského radního pana O – podle Komise člena opoziční strany komunistické obnovy – ve věci „konzultace zaměstnanců SEA“. V tomto ohledu se Komise správně domnívá, že tato korespondence nepředstavuje relevantní „kontraindicii“ přičitatelnosti z pouhého důvodu, že v úvodní části tohoto dopisu SEA uvádí, že „legitimní kontrola akcionářem společností, v nichž má účast, se [prováděla] již prostřednictvím jmenování členů představenstva a dozorčí rady, takže jiné formy kontroly nem[ěly] s těmito pravidly nic společného“. V tomto dopise totiž SEA odmítá myšlenku takové konzultace zaměstnanců z důvodu, že dohoda s odbory ze dne 19. června 2003 ji nestanovila jako podmínku své právní platnosti, což potvrzuje spíše existenci závazků plynoucích *ipso facto* z této dohody, včetně závazku uhradit ztráty společnosti Sea Handling.
- 93 Začtvrté okolnost, že na zasedání městské rady ze dne 16. června 2003 místostarosta odpovědný za dopravu a mobilitu žalobce informoval městské radní o skutečnosti, že SEA odmítla žádost, aby mu poskytla „nezbytné informace“ týkající se kolektivního vyjednávání, nemá takový význam, aby mohla s ohledem na všechny posuzované indicie zpochybnit závěr o přičitatelnosti, ke kterému dospěla Komise.
- 94 Proto jak jednotlivě, tak i jako celek „kontraindicie“ uplatněné žalobcem nestačí ke zpochybnění důkazní hodnoty indicí přičitatelnosti přezkoumaných v bodě 77 a následujících výše. Je tedy třeba dospět k závěru, že Komise unesla důkazní břemeno přičitatelnosti dotčených opatření italskému státu, když vycházela ze souboru závažných, přesných a shodujících se nepřímých důkazů.
- 95 V rozsahu, v němž žalobce uplatňuje nedostatek odůvodnění v tomto ohledu, z toho rovněž vyplývá, že Komise nutně, ač jen implicitně, odmítla důkazní hodnotu těchto „kontraindicií“ tím, že poskytla přiměřené a dostatečné odůvodnění v tomto ohledu v bodě 209 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Toto odůvodnění umožňuje žalobci, jakož i Tribunálu porozumět argumentaci Komise ohledně přičitatelnosti dotčených opatření italskému státu, včetně důkazní hodnoty, kterou Komise přikládala „kontraindiciím“, a v důsledku toho umožnit Tribunálu rozhodnout o jeho legalitě po meritorní stránce pro účely soudního přezkumu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. prosince 2009, Komise v. Irsko a další, C-89/08 P, EU:C:2009:742, bod 77).
- 96 Z toho vyplývá, že první žalobní důvod musí být zamítnut.

3. K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 107 odst. 1 SFEU z důvodu chybného uplatnění kritéria soukromého investora

- 97 V napadeném rozhodnutí se Komise domnívala, že by soukromý investor nejednal stejným způsobem jako SEA, aby zaručil návrat k životaschopnosti své dceřiné společnosti Sea Handling. Komise se totiž v podstatě zaprvé domnívala, že „víceletá strategie úhrady ztrát“ neodráží „chování rozumného

soukromého investora“ (bod 225 odůvodnění napadeného rozhodnutí), jelikož rozumný soukromý investor by „slepě nepřijal [právně závazný] víceletý závazek“, ale snažil by se každoročně rozhodovat o tom, zda do podniku vloží nové prostředky, na základě výsledků restrukturalizace a perspektivy budoucí životaschopnosti (bod 226 odůvodnění napadeného rozhodnutí); zadruhé i přes svůj význam plány obchodního rozvoje společnosti SEA a Sea Handling toto rozhodnutí o krytí ztrát po dobu několika let nezmiňují, ani neuvádějí analýzu alternativních scénářů, kterou by běžně pečlivý soukromý investor požadoval v takové situaci, ale uvádějí pouze část restrukturalizace, a v každém případě by takový investor nepřijal takové rozhodnutí o investici, přinejmenším bez předchozího odhadu výše kapitálu, který bude třeba investovat, nebo důkladného auditu (body 228, 229, 268, 289 a 296 odůvodnění napadeného rozhodnutí); zatřetí by takový investor „posoudil riziko, že tato opatření mohou již od prvního kapitálového vkladu představovat protiprávní a případně neslučitelné státní podpory, a zabýval by se tedy dopadem případného navrácení takovýchto podpor na výnosnost své investice“ (bod 232 odůvodnění napadeného rozhodnutí); začtvrté by takový investor „neprovedl kapitálové vklady roku 2002 bez dostatečně detailního obchodního plánu vycházejícího ze solidních a spolehlivých předpokladů, který by podrobně popisoval opatření nezbytná pro obnovení životaschopnosti podniku, analyzoval různé možné scénáře a prokazoval, že investice zajistí návratnost, která bude pro investora uspokojivá (s přihlédnutím k implicitnímu riziku) z hlediska dividend, zvýšení hodnoty jeho podílu nebo jiných výhod“ (bod 236 odůvodnění napadeného rozhodnutí); zapáté takový investor by se nespokojil s perspektivou oživení ziskovosti na konci období restrukturalizace v délce přibližně deseti let, kdyby neměl předtím k dispozici „prognózu ukazující, že zisky předpokládané díky strategii střednědobé a dlouhodobé úhrady ztrát – z hlediska dividend, zvýšení hodnoty majetkových podílů, zamezení poškození image atd. – jsou vyšší než kapitál vložený za účelem vyrovnání těchto ztrát“, namísto provedení „snížení míry investic společnosti SEA Handling“ nebo „prognóz, které se snažily zkrátit dobu restrukturalizace s cílem obnovit životaschopnost v přiměřené lhůtě a minimalizovat ztráty“ (body 290, 294 a 309 odůvodnění napadeného rozhodnutí), a zašesté z důvodu „neexistence posouzení ztráty image společnosti SEA [spojené s převodem služeb pozemního odbavení na externího poskytovatele] nebo rizik vzniku její odpovědnosti, nebo dokonce dlouhodobých výhledů nepřímé [návratnosti]“ by rozumný investor neinvestoval tak značnou částku, jako byla částka, která byla předmětem příkazu k navrácení (body 292 a 293 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 98 Žalobce má za to, že úvahy rozvinuté v napadeném rozhodnutí, pokud jde o použití kritéria soukromého investora, jsou nepodložené a Komise neunesla důkazní břemeno, které jí v tomto ohledu příslušelo. Je nutné rekonstruovat různé fáze jednání společnosti SEA s cílem posoudit jejich hospodářskou racionálnost s ohledem na kritérium soukromého investora, jak je vykládáno judikaturou.
- 99 Podle žalobce volba společnosti SEA provést převod činností souvisejících se službami pozemního odbavování jejich svěřením nové, jí plně ovládané společnosti měla jednak za cíl plnění povinností vyplývajících z unijního práva a jednak využít příležitosti pro rozvoj, které nabízela liberalizace daného odvětví, jež se stala nezbytnou na základě směrnice 96/67. Nicméně Sea Handling musela zpočátku řešit obzvláště obtížnou hospodářskou situaci. V reakci na tuto situaci společnost SEA zahájila program ozdravování odvětví pozemního odbavování na základě tří pilířů, a to zaprvé hledání strategického partnera, zadruhé postupným snižováním nákladů na zaměstnance, zatřetí reorganizace tohoto odvětví z čistě hospodářského hlediska provedením podnikového plánu Sea Handling na období 2003–2007. Prostřednictvím realizace těchto opatření SEA očekávala, že znovu dosáhne ziskovosti své činnosti pozemního odbavování do tří let, nebo nejpozději před rokem 2007. Výsledky dosažené během let 2003 a 2004 prokázaly platnost jednání SEA.
- 100 Nicméně podle žalobce došlo k různým událostem nezávislým na vůli SEA, které dosažení cíle ozdravování zpomalily. Hospodářská posouzení provedená během relevantního období nicméně ukázala, že strategie SEA byla hospodářsky rozumná, jelikož umožňovala ozdravět Sea Handling.

Hospodářská analýza ze dne 1. června 2011, nadepsaná „Sea Handling – Uplatnění zásady investora v tržním hospodářství“ (dále jen „hospodářská analýza dovolávaná žalobcem“), toto posouzení potvrzuje.

- 101 Komise argumenty žalobce zpochybňuje.
- 102 Podmínky, které musí opatření splňovat, aby se na ně vztahoval pojem „podpora“ ve smyslu článku 107 SFEU, nejsou naplněny v případě, že by podnik příjemce mohl za obvyklých podmínek na trhu získat tutéž výhodu, jakou získal ze státních prostředků, přičemž pro účely tohoto posouzení se v zásadě uplatňuje kritérium soukromého investora v tržním hospodářství (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 5. června 2012, Komise v. EDF a další, C-124/10 P, EU:C:2012:318, bod 78; ze dne 24. ledna 2013, Frucona Košice v. Komise, C-73/11 P, EU:C:2013:32, bod 70, a ze dne 25. června 2015, SACE a Sace BT v. Komise, T-305/13, EU:T:2015:435, bod 91).
- 103 Cílem uplatnění kritéria soukromého investora je určit, zda výhoda poskytnutá podniku v jakékoli formě ze státních prostředků z důvodu svých účinků narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž a ovlivňovat obchod mezi členskými státy (rozsudek ze dne 5. června 2012, Komise v. EDF a další, C-124/10 P, EU:C:2012:318, bod 89; viz rovněž rozsudek ze dne 25. června 2015, SACE a Sace BT v. Komise, T-305/13, EU:T:2015:435, bod 92 a citovaná judikatura). Konkrétně je třeba posoudit, zda by za podobných okolností soukromý investor, který působí za běžných podmínek tržního hospodářství a jehož velikost je srovnatelná s velikostí subjektů spravujících veřejný sektor, mohl být nucen provést dotčené kapitálové vklady. Je zvláště relevantní si klást otázku, zda by soukromý investor dotčené transakce provedl za stejných podmínek (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. března 2003, Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen v. Komise, T-228/99 a T-233/99, EU:T:2003:57, bod 245 a citovaná judikatura).
- 104 Pro zjištění, zda se členský stát nebo dotčený veřejný subjekt choval jako obezřetný soukromý subjekt v tržním hospodářství, je třeba se přenést do kontextu období, v němž byla dotčená opatření přijata, aby bylo možno posoudit hospodářskou racionálnost jednání členského státu nebo veřejného subjektu, a je tedy třeba zdržet se jakéhokoli posuzování založeného na pozdější situaci. Jednání veřejných a soukromých subjektů je tedy třeba srovnat na základě přístupu, který by měl za podobných okolností při dotčené operaci soukromý subjekt s ohledem na dostupné informace a vývoj, který je možné v daném okamžiku očekávat, které jsou jako jediné relevantní pro uplatnění kritéria soukromého investora. Zpětné zjištění skutečné rentability operace uskutečněné členským státem nebo dotčeným veřejným subjektem nebo následná odůvodnění volby skutečně zvoleného postupu tedy nemohou za tímto účelem stačit a nejsou relevantní. To platí zejména tehdy, když Komise jako v dané věci zkoumá existenci státní podpory u opatření, která jí nebyla oznámena a která k okamžiku, kdy provádí přezkoumání, již dotčený veřejný podnik uskutečnil (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 5. června 2012, Komise v. EDF a další, C-124/10 P, EU:C:2012:318, body 85, 104 a 105; ze dne 30. listopadu 2016, Komise v. Francie a Orange, C-486/15 P, EU:C:2016:912, body 139 a 140, a ze dne 25. června 2015, SACE a Sace BT v. Komise, T-305/13, EU:T:2015:435, body 93 a 94 a citovaná judikatura).
- 105 V tomto ohledu judikatura upřesnila, že jednak Komise, pokud ověřuje, zda byly splněny podmínky uplatnitelnosti a uplatnění kritéria soukromého investora, může odmítnout přezkoumat relevantní informace poskytnuté dotčeným členským státem pouze tehdy, když byly předloženy důkazy provedeny po přijetí rozhodnutí provést dotčenou investici, a jednak informace týkající se událostí, které spadaly do období před datem přijetí státního opatření a které byly dostupné k tomuto datu, mohou být relevantní, pokud mohou objasnit to, zda toto opatření představovalo zvýhodnění ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 1. října 2015, Electrabel a Dunamenti Erőmű v. Komise, C-357/14 P, EU:C:2015:642, body 103 až 105, a ze dne 25. června 2015, SACE a Sace BT v. Komise, T-305/13, EU:T:2015:435, bod 96 a citovaná judikatura).

- 106 Podle zásad týkajících se důkazního břemene v odvětví státních podpor je Komise povinna prokázat existenci podpory. V této souvislosti je Komise povinna provést pečlivý a nestranný přezkum dotyčných opatření, aby měla při přijímání konečného rozhodnutí konstatujícího existenci, a případně i neslučitelnost nebo protiprávnost podpory, k tomuto účelu co možná nejúplnější a nejspolehlivější poznatky. Co se týče požadované úrovně dokazování, povaha důkazů, které musí Komise předložit, do značné míry závisí na povaze zamýšleného státního opatření (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 3. dubna 2014, Francie v. Komise, C-559/12 P, EU:C:2014:217, body 63 a 66, a ze dne 25. června 2015, SACE a Sace BT v. Komise, T-305/13, EU:T:2015:435, bod 95 a citovaná judikatura).
- 107 Kromě toho přezkum Komise týkající se otázky, zda určitá opatření mohou být kvalifikována jako státní podpory z důvodu, že veřejné orgány nejednaly tímž způsobem jako soukromý investor, vyžaduje provedení komplexního hospodářského posouzení. V rámci přezkumu komplexních hospodářských posouzení uskutečněných Komisí v oblasti státních podpor, který unijní soud provádí, přitom unijnímu soudu nepřisluší nahradit hospodářské posouzení Komise vlastním posouzením (viz rozsudek ze dne 24. ledna 2013, Frucona Košice v. Komise, C-73/11 P, EU:C:2013:32, body 74 a 75 a citovaná judikatura; rozsudky ze dne 21. března 2013, Komise v. Buczek Automotive, C-405/11 P, nezveřejněný, EU:C:2013:186, body 48 a 49; ze dne 30. listopadu 2016, Komise v. Francie a Orange, C-486/15 P, EU:C:2016:912, bod 91, a ze dne 20. září 2017, Komise v. Frucona Košice, C-300/16 P, EU:C:2017:706, body 62 a 63), a musí svůj přezkum omezit na ověření dodržení procesních pravidel a pravidel týkajících se odůvodnění, věcné správnosti skutkových okolností, které byly vzaty v úvahu, neexistence zjevně nesprávného posouzení těchto skutkových okolností a neexistence zneužití pravomoci (viz rozsudky ze dne 15. ledna 2015, Francie v. Komise, T-1/12, EU:T:2015:17, bod 35 a citovaná judikatura, a ze dne 16. března 2016, Frucona Košice v. Komise, T-103/14, EU:T:2016:152, body 144 až 146 a citovaná judikatura).
- 108 Proto, aby bylo prokázáno, že se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení skutkového stavu, které může odůvodnit zrušení dotčeného rozhodnutí, musí být důkazy předložené žalobcem dostatečné k tomu, aby zbavily hodnověrnosti posouzení skutkového stavu uvedená ve zmíněném rozhodnutí (viz rozsudek ze dne 9. prosince 2015, Řecko a Ellinikos Chrysos v. Komise, T-233/11 a T-262/11, EU:T:2015:948, bod 82 a citovaná judikatura).
- 109 Unijní soud musí ověřit nejen věcnou správnost dovolávaných důkazních materiálů, jejich věrohodnost a soudržnost, ale musí rovněž přezkoumat, zda tyto skutečnosti představují veškeré rozhodné údaje, jež musí být při posuzování komplexní situace vzaty v úvahu a zda lze o ně opřít vyvozené závěry (viz rozsudek ze dne 24. ledna 2013, Frucona Košice v. Komise, C-73/11 P, EU:C:2013:32, bod 76 a citovaná judikatura; rozsudky ze dne 21. března 2013, Komise v. Buczek Automotive, C-405/11 P, nezveřejněný, EU:C:2013:186, bod 50; ze dne 30. listopadu 2016, Komise v. Francie a Orange, C-486/15 P, EU:C:2016:912, bod 91, a ze dne 20. září 2017, Komise v. Frucona Košice, C-300/16 P, EU:C:2017:706, bod 64).
- 110 Soudní dvůr dále upřesnil, že Komise musí při použití kritéria soukromého věřitele provést globální posouzení s přihlédnutím ke všem skutečnostem rozhodným v projednávané věci, které jí umožňují určit, zda by podnik, který je příjemcem údajné podpory, zjevně nezískal srovnatelné úlevy od soukromého věřitele. V tomto ohledu je třeba pokládat za relevantní všechny informace, které by mohly nezanedbatelným způsobem ovlivnit rozhodovací proces běžně opatrného a pečlivého soukromého věřitele, jenž se nachází v situaci, která se co možná nejvíce podobá situaci veřejnoprávního věřitele, a hledá způsob, jak by mu mohly být splaceny částky, které mu dluží dlužník ve finančních obtížích. Pro účely použití kritéria soukromého věřitele jsou dále relevantními pouze skutečnosti, které byly dostupné v době přijetí tohoto rozhodnutí, a vývoj, který bylo k tomuto okamžiku možné očekávat (viz rozsudek ze dne 20. září 2017, Komise v. Frucona Košice, C-300/16 P, EU:C:2017:706, body 59 až 61 a citovaná judikatura). Komise totiž nemá povinnost přezkoumat informaci, pokud byly předložené důkazy provedeny po přijetí rozhodnutí provést dotčenou investici a tyto důkazy nezbavují dotčený členský stát povinnosti provést náležité předběžné posouzení

návratnosti jeho investice před jejím uskutečněním (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. listopadu 2017, *SACE a Sace BT v. Komise*, C-472/15 P, nezveřejněný, EU:C:2017:885, bod 107 a citovaná judikatura).

- 111 S ohledem na tato kritéria vytyčená judikaturou je třeba přezkoumat, zda byla Komise oprávněna mít za to, že by se soukromý investor v situaci společnosti SEA v roce 2002 zavázal obdobně k zajištění hospodářského přežití své dceřiné společnosti Sea Handling a k umožnění jejího návratu k ziskovosti.
- 112 V tomto ohledu je třeba uvést, že se italské orgány zajisté pokusily prokázat, že dodržely kritérium soukromého investora tím, že dlouho a opakovaně předkládaly jejich dlouhodobou komplexní strategii restrukturalizace Sea Handling uvnitř skupiny SEA, za podpory různých plánů obchodního rozvoje a restrukturalizace, hospodářské analýzy dovolávané žalobcem, jakož i investicemi, které podle nich poskytovaly vyhlídku dlouhodobé ziskovosti ve smyslu rozsudku ze dne 21. března 1991, *Itálie v. Komise* (C-303/88, EU:C:1991:136, body 21 a 22). Za tímto účelem zdůraznily nutnost zachovat image skupiny SEA zejména zajištěním kvality služeb, potřebu maximalizovat její celkový výsledek, pravděpodobnost dosažení značného nepřímého zisku z převedení odvětví služeb pozemního odbavování a jeho převodu za nejlepších hospodářských podmínek.
- 113 Naproti tomu je třeba konstatovat, stejně jako to učinila Komise, že italské orgány zjevně nepředložily v průběhu správního řízení vyčíslené prognózy nebo odhady kapitálových potřeb Sea Handling z hlediska investora v situaci v roce 2002 alespoň pro první období pěti let, jakož i potenciálních přínosů, které by takový investor mohl důvodně očekávat ve smyslu „návratnosti své investice“, které by mohly být porovnány s náklady na dotčená opatření rekapitalizace. Kromě toho neprokázaly neexistenci hospodářské racionálnosti možných alternativních řešení, jako byla likvidace či externalizace (částečná nebo úplná) odvětví pozemního odbavování, u kterých dostatečně neposoudily konkrétní čísla a výpočty na podporu ani náklady či potenciální výhody. Z toho nutně vyplývá, že italské orgány, SEA a Sea Handling také neprovedly a nepředložily Komisi porovnání poměrů „náklady-přínosy“ pro každý z jednotlivých alternativních scénářů chování soukromého investora.
- 114 Zaprvé se tak hospodářská analýza dovolávaná žalobcem, která vychází z obchodního plánu na období let 2003–2007 (a sice „obchodní plán na období let 2003–2007“), omezuje pouze na uvedení stručného přehledu možných alternativních scénářů, včetně likvidace Sea Handling, a tvrzení, že takový přístup by přinesl „značné náklady na prodej“, avšak tyto náklady se nepokouší kvantifikovat a porovnat je s náklady vyvolanými dotčenými opatřeními rekapitalizace, a to navzdory skutečnosti, že je v ní zdůrazněno, že by rozumný soukromý investor takové porovnání provedl. Tato lapidární a vnitřně rozporná tvrzení v hospodářské analýze dovolávané žalobcem svědčí o neexistenci přezkumu ze strany SEA a italských orgánů v roce 2002 jakékoliv jiné hospodářsky rozumné možnosti než bezpodmínečné rekapitalizace Sea Handling v rámci skupiny SEA, tak jak byla zvolena SEA nejprve na dobu pěti let, která následně pokračovala i po roce 2007. Navíc, jak Komise správně konstatovala v bodě 308 odůvodnění napadeného rozhodnutí, je tato analýza jedinou skutečnou analýzou externího „hospodářského odborníka“, která byla vyžádána italskými orgány, ale která byla zpracována po přijetí dotčených opatření. Datem, ke kterému je třeba posuzovat hospodářskou racionálnost opatření vzhledem ke kritériu soukromého investora, je přitom datum jeho přijetí (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 5. června 2012, *Komise v. EDF a další*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, body 85, 104 a 105; ze dne 30. listopadu 2016, *Komise v. Francie a Orange*, C-486/15 P, EU:C:2016:912, body 139 a 140, a ze dne 25. června 2015, *SACE a Sace BT v. Komise*, T-305/13, EU:T:2015:435, body 93 a 94 a citovaná judikatura). Hospodářská analýza dovolávaná žalobcem jim tedy nemůže poskytnout „retroaktivní“ odůvodnění na základě zlepšení hospodářské situace SEA Handling zjištěného v roce 2011. Italské orgány, včetně žalobce, totiž nezpochybnily ani při správním řízení (bod 308 *in fine* odůvodnění napadeného rozhodnutí), ani během soudního řízení, že v roce 2002 nebo přinejmenším před domnělým datem ukončení v roce 2007 měly provést audit finanční situace Sea Handling (body 268 a 289 odůvodnění napadeného rozhodnutí) nebo požádat o provedení obdobné hospodářské analýzy, tentokrát do budoucna, za účelem ověření hospodářské racionálnosti jejich jednání.

- 115 Zadruhé toto posouzení je potvrzeno plány obchodního rozvoje a restrukturalizace společností SEA a SEA Handling, a sice „konsolidovaným obchodním plánem na období let 2002-2006“ (Business Plan Consolidato 2002–2006), „obchodním plánem na období let 2003-2007“, „strategickým plánem na období let 2007–2012“, „strategickým plánem na období let 2009–2016“ a „obchodním plánem na období let 2011–2013“ (body 269 až 296 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Jak Komise v podstatě uvedla v bodech 226, 229 a 290 odůvodnění napadeného rozhodnutí, aniž jí v tomto ohledu žalobce odporoval, tyto různé plány neuvádějí strategii rekapitalizace společnosti SEA, i když byla nezbytná pro úspěch plánované restrukturalizace společnosti Sea Handling dočasným zajištěním jejího hospodářského přežití, ale soustředí se pouze na část restrukturalizace s cílem návratu k ziskovosti. Jak bylo shrnuto v bodě 290 odůvodnění napadeného rozhodnutí, když tyto plány nezohledňují dotčená opatření rekapitalizace, nestanoví ani střednědobý ani dlouhodobý odhad nebo projekci jejich celkových nákladů (které v konečném výsledku dosahují celkové výše rekapitalizace přibližně 360 milionů eur) a jejich případných přínosů, případně z hlediska dividend, zachování nebo navýšení hodnoty účasti, zabráněných škod v oblasti ochranných známek.
- 116 Stejně tak z bodů 292 a 293 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že italské orgány a společnost SEA nevyčíslily údajnou škodu spojenou se ztrátou image, kterou by společnost SEA utrpěla v případě převodu služeb pozemního odbavování na externího poskytovatele, který by nezaručoval stejnou úroveň kvality, třebaže sama společnost SEA „připustila, že takováto ztráta by mohla být snadno potvrzena prostřednictvím průzkumu trhu“. Omezily se totiž na předložení výpočtu nákladů na externalizaci, jehož podloženost Komise zpochybnila v bodech 257 až 259 odůvodnění napadeného rozhodnutí.
- 117 Zatřetí, pokud jde konkrétně o požadované částky kapitálových vkladů z hlediska rozumného soukromého investora v situaci z roku 2002, je nutno konstatovat, že žalobce nepodal v průběhu řízení další upřesnění. Kromě rozhodnutí o rekapitalizaci ve formě dohody s odbory ze dne 26. března 2002 totiž neexistuje žádná informace, byť jen odhad do budoucna, ohledně částek, které v této fázi SEA a italské orgány případně zamýšlely investovat do Sea Handling během prvního pětiletého období. Hospodářská analýza dovolávaná žalobcem spíše potvrzuje, že v roce 2002 nebyla taková projekce provedena až do roku 2005, tj. data obnovení ziskovosti původně zamýšleného v „obchodním plánu na období let 2003–2007“. Naopak žalobce se omezuje na předložení vágních a obecných úvah spojených s celkovou strategií restrukturalizace a s údajnou nutností ozdravit společnost Sea Handling v rámci skupiny SEA za účelem umožnění návratu k ziskovosti. Nutnost stanovit přesný plán s reálným odhadem návratnosti investice po sobě následujících rekapitalizací byla přitom o to důležitější z důvodu víceleté povahy závazků stanovených dohodou s odbory ze dne 26. března 2002. Komise se tedy správně domnívala, že rozhodnutí o rekapitalizaci z roku 2002 bylo přijato nepodmíněně a nezávisle na konkrétních předpokladech případných kapitálových potřeb SEA Handling během daného období a záviselo pouze na ztrátách a roční potřebě jejich úhrady v budoucnu bez ohledu na jejich objem, jakož i způsob, dobu trvání a přesný cíl restrukturalizace společnosti Sea Handling. Mimoto rovněž po ukončení v letech 2006/2007, způsobeném rozhodnutím společnosti Alitalia o „de-hubbingu“, společnosti SEA a Sea Handling nespecifikovaly, zda a v jakém rozsahu mohlo pokračování strategie rekapitalizace umožnit skutečně prodej společnosti Sea Handling v určitém okamžiku za lepších podmínek, zachovat image skupiny SEA jako celku nebo poskytnout přinejmenším během přechodného období lepší záruky z hlediska poskytování těchto služeb z důvodu zachování vertikální integrace.
- 118 Začtvrté žalobce tvrdil, že kromě části týkající se tíživých zásahů restrukturalizace se dotčené plány obchodního rozvoje a restrukturalizace týkaly i části věnované rekapitalizaci. Poukázal tak v podstatě pouze na to, že část týkající se restrukturalizace byla během let a v závislosti na významných změnách okolností předmětem údajně nepředvídatelných zásadních změn, avšak nepředkládal obdobný argument, pokud jde o opatření rekapitalizace, jejichž dosah závisel nutně na objemu ročních ztrát vzniklých společností Sea Handling.

- 119 Za těchto podmínek přitom argumentace žalobce, která se vztahuje pouze k části týkající se restrukturalizace, jakož i k údajným pochybením a opomenutím, kterých se dopustila Komise v této souvislosti, nemůže prokazovat existenci zjevných pochybení v jejím posouzení nedodržení kritéria soukromého investora, pokud jde o dotčená opatření rekapitalizace, která vycházela ze zásadního rozhodnutí přijatého v roce 2002, ani zpochybnit opodstatněnost teze Komise, podle které společnost SEA mohla přijmout a provést přísnější nebo kratší plán restrukturalizace za účelem omezení ztrát společnosti Sea Handling na minimální úroveň (body 247, 290, 294 a 309 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 120 Vzhledem k výše uvedeným úvahám Komise mohla provést zjištění připomenutá v bodě 97 výše, aniž se dopustila zjevně nesprávného posouzení.
- 121 Žádný z argumentů předložených žalobcem neumožňuje tento závěr zpochybnit.
- 122 Zprvce, pokud jde o neexistenci jiných řešení, včetně převodu části služeb pozemního odbavování, z bodů 248 až 255 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise odmítla námitky společnosti SEA jako v podstatě nepodložené, nevěrohodné a zčásti irelevantní. Jednak odmítla tvrzení, podle kterého se externí poskytovatelé zajímají pouze o některé nejziskovější služby, což se kromě skutečnosti, že proběhla dvě neúspěšná řízení o částečném prodeji, neopírá „o žádný konkrétní důkaz, ačkoli oprávnění nabízet své služby v Itálii, a zejména na letištích Malpensa a Linate, [mělo] velké množství subjektů“ (body 248 až 250 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Kromě toho, pokud jde o schopnost externích poskytovatelů, Komise zpochybnila účinnost a věrohodnost zejména „poněkud neurčitých úvah o údajně nepříznivé hospodářské situaci ostatních poskytovatelů aktivních na milánských letištích nebo o úrovni jejich zdrojů skutečně nasazených na těchto letištích“ a „tvrzení, podle něhož žádný poskytovatel neměl potřebné zdroje“, i když „[p]odle společnosti SEA [bylo] na letištích Linate a Malpensa oprávněno působit 84 poskytovatelů“. Mimoto poukázala na neexistenci konkrétního důkazu, že „by externí poskytovatel nebyl schopen splnit kvalitativní požadavky považované za zásadní pro řádné fungování obchodního modelu společnosti SEA“ (body 251, 252 a 254 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Konečně Komise vytkla společnosti SEA, že neprokázala neexistenci „možnosti neprovádět externalizaci všech činností, ale pouze jejich části“ (body 253 a 254 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 123 Proti této podrobné analýze žalobce namítá pouze vágní a nepodložená tvrzení. Omezuje se totiž na obecné tvrzení, že neexistovali poskytovatelé, kteří by byli schopni předložit celkovou nabídku služeb pozemního odbavování, a že služby, které byli poskytovatelé pozemního odbavování působící na milánských letištích schopni poskytovat, nebyly důvěryhodné a byly nízké kvality. Opakuje tedy pouze argumenty, které již byly předloženy během správního řízení a které byla Komise oprávněna odmítnout v napadeném rozhodnutí.
- 124 Zadruhé, pokud jde o nevhodnost externalizace služeb poskytovaných společností Sea Handling, ze shrnutí argumentů italských orgánů převzatého v bodě 81 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá následující:
- „Kromě pravděpodobnosti nepřímého hmotného prospěchu z náhrady ztrát společnosti SEA Handling proto údajně existují další úvahy, mezi něž patří: a) možnost dosáhnout nepřímých hospodářských výhod prostřednictvím obchodních vztahů s dceřinou společností; b) potíže, které by způsobila externalizace v daných souvislostech na vnitrostátní úrovni, z hlediska ekonomické zátěže i odpovědnosti převzaté ve vztahu k veřejným orgánům; c) zachování image skupiny a d) dodržování povinností vůči státu vyplývajících ze smlouvy a ze zákona“.
- 125 Stejně tak v průběhu správního řízení společnost SEA tvrdila podle shrnutí uvedeného v bodě 115 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že „ukončení činností pozemního odbavování by pro ni znamenalo zvýšení nákladů z důvodu její povinnosti poskytovat služby řízení nouzových a nepředvídatelných situací“ a že se domnívala, „že úspory, kterých dosáhla díky úsporám z rozsahu,

jež byly dány možností použít mezní osobní náklady společnosti SEA Handling na zajišťování pohotovostní zálohy bez nutnosti nést náklady na zřízení a udržování specializované skupiny, činily orientačně 10,7 milionu [eur] v roce 2003 a 8,7 milionu [eur] v roce 2010“.

- 126 Z bodů 256 až 260 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise zpochybnila opodstatněnost výpočtů nákladů na externalizaci předložených společností SEA z důvodu, že vycházely ze „svévolného“ násobícího koeficientu a z „neréálného“ výpočtu počtu zaměstnanců v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE). V této souvislosti poukázala na neexistenci reálnějšího odhadu založeného na výpočtu skutečných nákladů, které by společnost Sea Handling obvykle fakturovala společnosti SEA za své služby, a na skutečném průměrném počtu FTE během jednoho roku. Kromě toho Komise vytkla společnosti SEA, že neporovnávala údajné náklady na externalizaci s náklady spojenými s dotčenými opatřeními rekapitalizace (úhrada ztrát), „kterým by bylo možné zamezit externalizací některých nebo všech činností pozemního odbavování konkurenceschopnějšímu poskytovateli“.
- 127 Ve svých písemnostech před Tribunálem se žalobce v podstatě omezil pouze na připomenutí argumentů již předložených italskými orgány během správního řízení, tak jak byly připomenuty v bodě 81 odůvodnění napadeného rozhodnutí (viz bod 124 výše), avšak nepředložil přesné argumenty, které by mohly zpochybnit posouzení provedené Komisí v napadeném rozhodnutí. Zejména je třeba připomenout, že italské orgány, SEA nebo Sea Handling nikdy neupřesnily, jaké by byly hypotetické náklady a výnosy externalizace, a tedy poskytování služeb pozemního odbavování externím poskytovatelem, ani nepředložily porovnání takové rozvahy nákladů-výnosů s náklady a výnosy spojenými jak s dotčenými opatřeními rekapitalizace, tak se zachováním řešení vertikální integrace společnosti Sea Handling v rámci skupiny SEA.
- 128 Mimoto, jak bylo upřesněno v bodě 293 odůvodnění napadeného rozhodnutí, který není žalobcem jako takový zpochybněn, italské orgány a společnost SEA neupřesnily během správního řízení dosah ztráty image údajně vzniklé skupině SEA za pomoci konkrétních podpůrných čísel v případě externalizace služeb pozemního odbavování, jejichž požadovaná úroveň kvality by nebyla zaručena nebo kontrolována společností SEA (bod 292 odůvodnění napadeného rozhodnutí; viz bod 116 výše).
- 129 Zatřetí, pokud jde o argument, podle kterého účinky rozhodnutí podniku SEA mohou být hodnoceny pouze v dlouhodobém horizontu, takže se SEA nemohla vzdát své volby, aniž vyčkala dobu nezbytnou pro posouzení jejího výsledku, stačí konstatovat, že relevantní otázkou z hlediska kritéria soukromého investora není otázka, zda se SEA musela vzdát některých rozhodnutí, aniž znala jejich dlouhodobý dopad, ale zda provedla odhad nákladů a přínosů v okamžiku svého rozhodnutí o navýšení kapitálu ve prospěch své dceřiné společnosti Sea Handling, což se zjevně v projednávané věci nestalo (viz body 112 až 116 výše). Stejně tak výsledky dosažené společností Sea Handling, ať již jsou od roku 2008 kladné, které pocházejí z doby po přijetí investičního rozhodnutí z roku 2002, nemohou být vzaty v úvahu pro účely posouzení dodržení kritéria soukromého investora (viz body 104 a 110 výše), ani nemohou zhojit nedostatek posouzení nákladů a přínosů strategie zvolené SEA *ex ante*.
- 130 Začtvrté skutečnost, že strategie ozdravení společnosti Sea Handling nenarušila finanční stabilitu společnosti SEA a tato společnost poskytla dividendy, nestačí k prokázání, že realizovaná navýšení kapitálu byla provedena způsobem, jakým by je realizoval soukromý investor, a je tedy irelevantní.
- 131 Zapáté a v poslední řadě, hospodářská analýza dovolávaná žalobcem neprokazuje, že navýšení kapitálu odpovídala kritériu soukromého investora. Jak bylo připomenuto v bodě 114 výše, tato analýza se omezuje na stručné uvedení možných alternativních scénářů, včetně likvidace společnosti Sea Handling, a na tvrzení, že takový přístup by vedl „ke značným nákladům na prodej“, aniž se je snažila vyčíslit a porovnat s náklady způsobenými dotčenými opatřeními, a to navzdory tomu, že je v ní zdůrazněno, že by rozumný soukromý investor takové porovnání provedl.

¹³² Žalobce tudíž neprokázal, že se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení skutkového stavu, když odmítla argument, podle kterého bylo kritérium soukromého investora v projednávané věci dodrženo. Druhý žalobní důvod musí tedy být zamítnut.

[omissis]

IV. K nákladům řízení

²¹² Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobce neměl ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedenému uložit náhradu nákladů řízení, včetně nákladů souvisejících s řízením o předběžném opatření.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (třetí rozšířený senát)

rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

2) Comune di Milano se ukládá náhrada nákladů řízení, včetně nákladů souvisejících s řízením o předběžném opatření.

Van der Woude

Kreuschitz

Forrester

Póltorak

Perillo

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 13. prosince 2018.

Podpisy.